

Holnap délig jelentkezzen a választói névjegyzékbe való felvételre!

Délelőtt 9-12-ig, délután 4-től 7-ig a megjelölt kerületben

1946 szeptember 13 Péntek II. évfolyam 434 sz

6 oldal Ara 300 lel

JÖVŐ

FÜGGETLEN DEMOKRATA NAPILAP

A „Jövő” előfizetési díjai: Egy óra 5000 lej. Munkásszervezeteknek és azok tagjai nap 4500, vállalatj előfizetés 120.000 lej.

Felelős szerkesztő: **PALÁSTI JÓZSEF**

Telefon: 20-7 és kiadóhivatal 20-77

Eltűnjünk-e, vagy éljünk szabadságunkkal?

Írta: MÉLIUSZ JÓZSEF

A béketárgyaláson kicsúcsosodott a megoldás-szovjet viták tartalmát illetően Bőlöni György Budapesti megjelenő „Közársaság” című hetilapja a magyar nemzet állásfoglalásával kapcsolatban mondja, nem most de ezer év előtt dől el letelepedésünk tényével. Helyünk a világon félreérthetetlenül megterjedés és alku nélkül. „Öldrajzilag, politikailag a Kelet oldalán van. Nem Nyugatnak vagyunk a bástyája — írja Bőlöni — hanem Keletnek az élcspana”. A magyar békeszerződést tárgyaló bizottság múlt csütörtöki ülésén aztán két olyan, bennünket, romániai magyar nemzetiséget legmélyebben érintő felfogás merült fel, amely úgy véltük, nemcsak a fenti kérdésre ad végleges, tiszta választ, hanem meg kell gondolkoztasson és állásfoglalásra kell készítsen minden nemzeti létünkért aggódó magyart, akár nemzetiségi sorban él, akár nem.

Az angol kiküldött felszólalásáról van szó. A nyugati politikus nem kereshet kockázatot meg, mint azt a kijelentést hogy „a nemzetiségek mindenütt a legjobban teszik, ha beolvadnak és végképp eltűnnek”. Nos, mi, romániai magyarok az ilyen nyugati koncepciókból nem kérünk, mert egyszerűen ragaszkodunk népi létünkhöz. Magaságunkat, amelynek tiszta értelmét, nemzetünk lelkivilág szellemi küzdötték, nem adjuk fel. Ezt a haladó román demokrácia sem kívánja tőlünk. A nyelvén élő nép fennmaradásáért és a demokráciában való felvirágztatásáért küzdünk. Nem adjuk fel az anyaföldet, amelyen hajdan román testvéreivel együtt állati sorban szülőddünk a magyar jobbdagy, nem adjuk fel a nyelvet, amelyen a Halotti Beszéd zengett el és megszólalt Petőfi, Kossuth és Ady. Mert ha ezt feladnánk, akkor suthadobnánk Dánsa ceglédi beszédét. Rákóczi zászlót, a március 15-iki kiáltványt, egyszóval mindazokat a végső és általános emberi tartalmakat, amelyek jogcímét adnak nekünk arra, hogy végre embereként éljünk, háborítatlanul fennmaradjunk és a demokrácia útjára tért testvéreink között az egész emberiségen belül ránk hátruló építő feladatot teljesíthessük.

De viszont felforró vérrel emlékezünk nemzetünk ezeréves éjszakájára. A megaláztatás, az elvétel és a pusztulás réme mindenkor csak azért sújtott, mert idegen hatalmak jórszalaijára kerültünk és történelmünk utolsó szakaszában, szerencsétenségünkre, épp a nyugati imperialisták hatalmi törekvéseiben kellett összetörmünk. Ha történelmünk és Erdély földje csak ezt mutatná, ha csak arra figyelmeztetné, hogyan szolgáltuk a rossz értelmű nyugatot, megérdemelnék az angol szovjetből nekünk szánt sorost. De szabadságunk

multunk és az új magyar népi demokrácia ébredése arra ad nekünk jogot, hogy éljünk, létezzünk és végre szabadon és magunk döntésünk elhelyezkedésünkről a világ erői között.

A mely nemzeti hagyományokra építő új magyar demokrácia, akár csak az emiatt élő népek demokráciája, döntött afelett, hogy a haladó erők oldalán küzdhet egyedül nemzeti léte felvirágztatására és az egész haladó emberiség javára,

nem pedig a reakció és az imperialisták oldalán, ahol újra csak pusztulás várhat ránk. Ne ajánljanak nekünk megoldást a jövőre azok a politikusok, akik az emberiség nagyobbik részét tartják igájuk alatt, akik gépfegyverrel és bombával akadályozzák meg a kis nemzetek és a gyarmati népek felszabadulását, akik az emberiséget hatalmi vágyuk kielégtetésért időnkint gyilkos világháborúba döntenék s akiknek fogalmuk közül teljesen hiányzik a nemzetek vagy nemzetiségek létjoga.

Mint nemzetiség és mint magyarok a velünk együtt élő népekkel együtt nem térhetünk ki a kérdés

előt és egyenként is dönteni kell. Nagy szomszédunk, a Szovjet unió bebizonyította harmincéves fennállásával, hogy a maga területén a nemzetiségeket nem beolvasztani és megszüntetni akarja, hanem virágzásukat, nemzeti jogegyenlőségüket valósítja meg. Határain túl pedig nem a kis népek elnyomására és kiszáradására törekszik, hanem felszabadításukra és függetlenségük biztosítására.

A csütörtöki párisi tárgyaláson elhangzott angol szavakra a szovjet kiküldött azonnal így válaszolt: a demokratikus felfogásnak egészen más az elképzelése a nemzeti ségi kérdéssről. A nemzetiségek szabadságát mindenhol igenis biztosítani kell, nemcsak papíron, de ténylegesen is.

Mi tudjuk, hogy demokratikus önerők és az együtt élő népek demokráciájának összeműködése a Szovjetunióval szoros barátságban nemzeti létünk fennmaradását biztosítja.

Aki ezeketán még mindig a Kelet és Nyugat provokációs lován lovagol, akit nem sikerül meggyőznünk tévelygéseit értelmességéről, Churchill és Maniu eme gyászmagyarjai vállalják hát az angol lord nemzetiségeknek szóló ajánlatát. Népünk eszerint fog válaszolni nekünk, mert népünk élni akar. A román néppel békeségben és barátságban, de magyarként akar élni és egyenjoguságban. Másképp életének nem volna értelme.

A román békeszerződés nevének melléklete került napirendre Párisban

Az emberi jogok védelmére létesítendő nemzetközi ítélőszékről tárgyalt a békeértekezlet

14 szavazattal elfogadták a belgák módosító javaslatát

PÁRIS. A békeértekezlet jogi- és szövegezőbizottsága az emberi jogok védelmére létesítendő nemzetközi ítélőszékről szóló ausztráliai javaslatot foglalkozott és tárgyalta a belga módosító beadványt, amely másfél éves időtartamot határoz meg az ítélőszék megalakítása utáni időszakra azzal, hogy ennyi idő szükséges, hogy a különböző országokban joggyakorlat alakuljon ki. A belga módosítást 14 szavazattal kettő ellenében elfogadták.

A magyar területi- és politikai bizottság a bécsi döntés hatálytalanságával

kapcsolatos csehszlovák előterjesztéseket tárgyalta.

A román béketervezetet kapcsolatosan a negyedik mellékletet tárgyalták, amely arról intézkedik, hogy „aszociációs hatalmak jogaira vonatkozó intézkedések Románia viszonylatában is érvényesek”. Maurer államtitkár ismertette a huszonegyedik paragrafussal kapcsolatos román álláspontot. Előterjesztése rövid és világos volt, a bizottság tagjai nagy figyelemmel hallgatták az elmondottakat. A felmerült kérdésekre különben a román kormány irásban terjeszti be észrevételeit.

PÁRIS. Az olasz jóvátelet ügyét tegnap a késő esti órákig tárgyalták. Az Egyesült Államok és a brit Dominiumok is csatlakoztak Anglia bejelentéséhez az olasz jóvátelettel szemben. Kanada és India csak fenntartással járult hozzá a maga részéről a bejelentéshez. Olasz részről kijelentették, hogy a jóvátelet feltételek olyan kemények, hogy az ország szinte reménytelen helyzetbe kerül. Beismerik a felelősséget, de olyan megoldást kérnek, amely lehetővé teszi a rendezést. Végül olasz részről javaslat hangzott el, hogy népszavazás útján döntsék el a triestói vitát.

Milyen mértékű békétlenség szükséges a Biztonsági Tanács beavatkozásához?

Gromiko éles kritikát gyakorolt a Biztonsági Tanácsban az angol csapatok görögországi szereplése felett

A béke biztonságának záloga a nagyhatalmak együttműködése

NEWYORK. A Biztonsági Tanács folytatta a görög reakció ellen beadott szovjet panaszírat tárgyalását. Gromko a Szovjetunió képviselőjében felszólt és támogatta a panaszírat s beszéde során éles bírálatot gyakorolt a brit csapatok görögországi jelenléte és szerepe felett.

Megállapította, hogy a brit haderő egységét törvénytelenül tartózkodnak Görögországban, mert bár az egymást követő népelelben bábkormányok amelyet nem a görög nép akaratából hozták az

ország sorsát, felkérték az ott tartózkodásra az idegen katonaságot, de ehhez a görög nép soha sem adta hozzájárulását, akaratát és hozzájárulása nélkül történik ez és beleegyezéssel a görög nép ehhez soha nem járult hozzá.

Megállapította Gromko, hogy a görög-alkán határon állandó csatározások folynak a görög reakció, támadó fellépése következtében és fellelte a kérdést: milyen mértékű békétlenség szükséges

ahhoz, hogy a Biztonsági Tanács beavatkozzon?

Caddogan brit megbízott válasza az élesbírálatra s beszéde végén — amely különben a felsorolt vádakát és tényeket panaszokat igyekezett magyarázni és megokolni — kijelentette, hogy csatlakozik a szovjetuniónal főmegbízott megállapításához, amely szerint a béke biztonságának záloga a nagyhatalmak együttműködése. Ezután a tegnapi ülést más este befejezték.

Miért van szükség fogyasztási szövetkezetekre

Az a szövetkezeti akció, amelyet a Magyar Népi Szövetség gazdasági bizottsága indított meg, élénk visszhangot keltett mind a városi, mind a falusi lakosság körében. Örömmel állapítható meg, hogy ez a kezdeményezés meleg fogadtatásban részesült. Számos ember fordult hozzánk különböző természetű kérdésekkel különböző felvilágosításokat kértek. A felmerült kérdések egy részére itt adom a választ, hiszen olyan problémákról van szó, amelyek mindenkit érdekelnek.

Az alapkérdés ez volt: szükséges-e a gesz-ek (gazdasági ellátó szövetek) és kantinok mellett még külön fogyasztási szövetkezetet alakítani? Nem pótolják-e ezek a meglévő intézmények a szövetkezetet? Nézetünk szerint feltétlenül szükséges fogyasztási szövetkezetek megalakítása. Először is, a lakosság jelentős része nem részesül gesz-ek, illetve kantinok részéről ellátásban. De ettől eltekintve a lakosságnak sly módon ellátott része is rászorul a szövetkezetekre. A gesz-ek csak az úgynevezett első, rangú szükségletekről gondoskodnak. De egy család szükséglete rendkívül sokoldalú és mindazt amit nem kap meg a család a gesz útján, kereskedelmi úton kell megszereznie. A népi demokrácia természetesen nem kívánja a beszerzési lehetőségeket korlátozni, nem kívánja megszüntetni a családok ízlését és így természetesen, hogy a nagy múlttal és sikerrel rendelkező szövetkezetek a maguk sokrétű beszerzési lehetőségeivel a mai gesz-ekkel szemben határozott előnnyel bírnak. Minden család amelyet ma gesz-ek látnak el sokkal inkább tudná a külkereskedelmi kapcsolatok rendeződésével a kívánt anyagokat az általa választott minőségben és a rendelkezésre álló forrásokból beszerezni.

Különböző jelek mutatnak arra, hogy a normális idők nemsokára bekövetkeznek. Bár forma szerint még nem kötötték meg a békét, egyes államok már egymás után köntek kereskedelmi szerződéseket, fizetési egyezményeket. Más felvezrik a régi kereskedelmi összeköttetéseket és megindul minden oldalon az áru cseré. Kereskedelmi és iparvállalataink pedig egymás után kapják külföldről az ajánlatokat, sőt igen sokan kapnak előszámlát, ami már a közeledő behozatal jele.

Mind ezek után egyszerű a válasz arra a második kérdésre, vajon alkalmasnak tartom-e az időpontot a szövetkezetek megszervezésére.

Olyan szövetkezetet akarunk létesíteni, amely nagyszabású legyen és tagjaink minden szükségletét feloldja. Ilyen szövetkezet megszervezése jelentékeny időt még több fáradságot és küzdelmet jelent. Felkérem tehát ez úton is a kerülő MNSz vezetőségeket, hogy fektessék fel az előjegyzési leveleket és álljanak az érdeklődő tagok rendelkezésére.

GROSZMUK JÓSEF

— ALLANDÓ TANÜGYI SZOLGÁLATOT tart a Magyar Tanfelügyelőség aradmegyei kirendeltsége, 3-tól 2-ig a Crisan (Karolina) uca 5 alatt az MNSz Kulturotthonában.

TARSADALMI SZEMLE

A Magyar Kommunista Párt folyóirata. Megjelenik havonta egyszer.

Kapható minden könyvkereskedésben. Megrendelhető 3000 lej beküldése ellenében a romániai főbizományosnál.

„VIATA NOUA” — „ÚJ ÉLET”
Oradea-Nagyvárad, Str. Sindicatelor 5.
2494

Olvassa és terjessze a „Jövő-t”

Másfélkiló cukorért és négy csomag gyufáért leüfötte üzlettársát

TEMESVÁR. A harmadik számú vizsgálóbírói hivatal rablás címén vádiratot készített Antal Ferenc zimándi születésű, aradi lakos ellen. Antal ez év júliusában Temesváron a józsefvárosi piacon szóba elegyedett egy Radivoi Barbara nevű asszonnyal, aki szalonát árusított. Többek között előadta, hogy tud egy helyen olcsó zsirhoz és szalonához jutni. Különösen ha az ember cukrot és gyufát visz cserébe. Az a bizonyos hely az egyik faluban található és Antal szívesen odavezetné az asszonyt. Hogy pedig nagyobb bizalmat keltsen, az útra elhozta a feleségét is. Nyomban elhatározták, hogy másnap falura utaznak. Antal a megjelölt időben találkozott is a pályaudvaron a piaci árusnővel. Ez másfélkiló cukrot, négy csomag gyufát és

180.000 lejt hozott magával. Antal váltotta meg a két vasúti jegyet. A lugosi vonattal indultak. Topolovai állomáson a férfi bejelentette utáltársnőjének, hogy megérkeztek az olcsó faluba, és kiszállhatnak. Közben rájuk esteledett. Amikor egy kerten haladtak keresztül, a férfi hirtelen megtámadta az asszonyt és botjával odig verte agyba-főbe, amíg az eszméletlenül elterült a földön. Utána elrabolta az asszonytól a cukrot, gyufát és készpénzt. Antal Ferenc, mint aki dolgát jól végezte a legközelebbi vonatnál Pankotára utazott, ahol a cukrot eladta és a pénzt elköltötte. Amikor ismét megjelent Temesváron, itt felismerték és elfogták. A vizsgálóbírói hivatal most rablás címén vádiratot készített Antal ellen.

érte be ennyivel, hanem a munkásságában rendezett közös vacsora előtt a sötét uccán harmadmagával megtámadta a játékos, akit megüfött. Loránt viszonozni akarta az ütést, mire hárman vették rá magukat, majd pedig elflantak a sötétben. A Júl vezetői sajnálkozásukat fejezték ki az incidens miatt és a határbíró ellen, aki a társaság jogászai eljárását indították, az ITA ugyanekkor a bírótestületnél is megtette a lépéseket a sportszeretlen magatartású játékosok örökre való letiltása érdekében.

Szeptember 16-án hétfő reggel megjelenő sportlapban közöljük az első tippverseny eredményeit

Szeptember 3-án este volt a nagyszabású heti tippverseny első fordulójának nevezési zárata. A beérkezett nagyszámú tippszelvény feldolgozása folyamatban van. Az első heti eredményt szeptember 16-án hétfőn reggel megjelenő sportkiadásunkban közöljük. Itt adjuk ismételt a tippverseny feltételeit.

- 1. díj 100.000 lej
- 2. díj 50.000 lej
- 3. díj 30.000 lej
- 4. díj 10.000 lej és 1 mozijegy
- 5. díj 5.000 lej
- 6. díj 3.000 lej
- 7. díj 2.000 lej
- 8-50-ig 1-1 mozijegy
- 50-100-ig a Jövő sportkiadásának 1 havi előfizetése

Tippelni lapunkból kivágyott szelvényvel lehet. A szelvényeket gondosan, olvashatóan kitöltve kiadóhivatalunkhoz kell benyújtani szombat délután 6 óráig Aradon (Mária Királyné körút 13). Nagyváradon déli 12 óráig (Heller Miklós „Szerencse” sorsjegytároló, Ferdinand király körút 8). Temesváron a Temesvári Zeitung szerkesztősége, (Eugen Savoye uca 1). Lugoson „Librerie Poporului” könyvkereskedésben. — A későbbben átadott szelvényeket nem vesszük figyelembe. Egy szelvény nevezési díja 500 lej, ezt az összeget a szelvény átadásával egyidőben kell kifizetni. Egy tippel több szelvényvel is tippelhet, de a versenyben a legtöbb pontot elért szelvény számít.

PONTOZAS: telitalálat 5 pont
golarány 3 pont
győztes eltalálása 1 pont

A készpénzdíjakat holtverseny esetén a holtversenyt elért tippelők között megosztjuk. A verseny eredményét a következő sportkiadásunkban közöljük. Az esetleges reklamációkat keddig kell benyújtani, a díjak átadására csütörtöki napokon kerül sor.

Nagyváranyu tippversenyünk során hetenként 200.000 lej készpénzdíjat, mozijegyeket és a sportkiadásunk előfizetéseit osztjuk ki. A versenyt 12 héten át folytatjuk és összesen 2.400.000 lej készpénzdíj kerül kiosztásra.

200 tűzifa vagon klutalását kérte Palincas polgármester a vasutól

A város lakosságának tűzifaellátásának kérdésével kapcsolatosan kedden Palincas Ion polgármester átirattal fordult a vasútgazgatósághoz, amelyben kérte, hogy sürgősen utaljanak ki vagonokat a termelőállomásokon lévő tűzifaszállításra. A polgármesteri hivatal egyébként ebben az irányban összeköttetésbe lépett a Szaktanácscsal támogatást kérve, hogy a vagonkiutalást minél hamarabb megtörténjék.

Békére nevelő tanítókra van szüksége a demokráciának

Továbbképző tanfolyamot tart a Magyar Népi Szövetség Kolozsvártól és számos más városban. Tanítók, és tanárok vesznek részt a kolozsvári tanfolyamon. Több mint kétszáz résztvevő akad, aki feszült figyelemmel hallgatja a világnézeti és politikai előadásokat, amelyek az új idők valóságának megfelelő szellemében mutatják be a múlt hagyományait. Bizalmatlanok voltak kezdetben a résztvevők. Érthető, de rövid idő múltán már örömmel jelentették ki, hogy belátják ennek a tanfolyamnak hasznos és szükséges voltát. Nem is várható másként. Holtig tanul a jó pap és különösen holtig tanul a jó nevelő. Ki a nagy világgés után önvizsgáló lelkismerettel kérde, vajon nem volt-e része ebben a világgésben annak a szellemnek, melyet beléje oltottak és amelyet ő tovább terjesztett? Az 1870-71-es német-francia háborút, — amelyben a né-

met támadó szellem először mutatkozott meg döbbenetes valóságában — az ismert mondas szerint a német iskolamesterek tanítók nyerték meg. Ok nyerték meg, mert ők nevelték a német népet a háborúra.

De ma békét akarunk. Békére nevelő tanítókra van szükségünk. Ennek a békeszellemnek jegyében folyik az átnevelés, mely a Magyar Népi Szövetség békét építő munkájának műve. Az MNSz közmvvelődési bizottsága a tanfolyam valamenyly hallgatóját könyvekkel ajándékozta meg. Imre Lajos dr. „Anyag és kultúra” László Gyula dr. „Forradalmak az újkort művészetben” Révai József Kossuth” Móricz Zsigmond Magvető” és Benedek Marcell „Az irodalmi műveltség könyve” jelzik azt az új szellemet, mely a tanfolyam résztvevőit átfaíja.

SPORT

Dermagant-JJA mérkőzés az aradi futballmüsor eseménye

Vasárnap délután 5 órakor az ITA stadionban játszik az ITA—Dermagant Nemzeti Bajnoki mérkőzést, ez az aradi futballmüsor kiemelkedő eseménye. A

mérkőzés jegyét csütörtöktől kezdve árústják a textílerakathban Mária királyné körút 9.

A petrozsényi mérkőzés egyik határbírója megtámadta Lorántot, a textilgyáriak játékosát

Az ITA—Júl mérkőzés kfelegítő volt. A petrozsényiak egyhangúan dicsérik az aradi csapatot, amely az utóbbi időben a bányavárosban járt idegen együttesek közül a legtöbbet nyújtotta. A közönség derekasan biztatta a fekete-fehér bányász csapatot de 2:1 állásnál már erősen lecsökkent a biztató kedvük. Ezután tárgyilagosan figyelte a mérkőzést és szkatapsolta az aradiak akcióit. És hogy még se múljon el incidens nélkül a vendég-

játék, ezáltal nem a közönség provokált, hanem a határbíró! Ritka eset, de így történt, az egyik petrozsényi határbíró, akinek komolytalan integritéscst a határozottan és kifünöben bírskodó bukaresti Alexandrescu nem vette figyelembe, a mérkőzés végén sértegetni kezdte Lorántot, az ITA kifünö hátvédjét, aki igazolás hiányában csak mint néző tartózkodott a pályán. Loránt tiszteltudóan elhallgatott, de a határbíró nem

SAVOY MOZI

Előadások: 3, 4.30, 6, 7.30 s 9 órakor. Matiné 10 és 11.30.

Ma premier. Hunyadi és Vaszary vigjáték

Párbaj semmiért

Főszerepben Nagy Alice, Somlay Artur, Csontos Gyula, Vaszary Piri, Berki Lily, Bihari József, Tompa Pufi, Pataky Jenő, Miso-ga László, Pátos Gusztáv.

Mi történt a Giulino di Mezzegrai lányán

Mussolini utolsó évei filmszerű változatokban

„Elegem van a németekből...”

A közelmúltban az egész világsajtót foglalkoztatta Mussolini holttestének rejtélyes elrablása majd előkerése. Az esettel kapcsolatosan a Wiener Journal ismertette Mussolini elfogatásának és kivégzésének részleteit. A Szabadság e tudósítás nyomán részletesen közli a fasiszta diktátor drámai bűnhődésének híteles történetét:

Egy zsarnok bukása

1945 április 25. szerda.

Milánóban a munkások megszállták a gyárakat és katonai épületeket. A német helyőrség tehetetlen volt. Délután Mussolini értesítést küldött Schuster milánói érseknek, hogy hajlandó a feltevénelküli megadást elfogadni és találkozókat kért az olasz partizánok parancsnokától. Délután öt órakor az érseki palotában történt meg a találkozás a bukkott zsarnok Benito Mussolinival és a felszabaduló Olaszország képviselőjével, Raffaele Cadorna tábornok között. A Duce este nyolc óráig türelmet kért válaszára. Mussolini azonban a válasszal adós maradt. Mgszökött. A határidő leteje után az olasz felszabadító mozgalom hivatalos nyilatkozatát átvette a kormányzást. A Duce kedvesével, Clara Petaccival együtt ekkor már egy tizenöt személyautóból álló karavánnal robogott a svájci határ felé. Német katonákkal megrakott hét teherautó kísérte.

Megszűnik a tüzelés

1945 április 27. péntek.

Reggel félhatkor a Valorba folyó mentén levő Musso községbe vezető országúton olasz partizánok egy menekülő német katonai autókaraként vették észre. A partizánok megkezdtek a tüzelést. A német autókából fehér zászlók ropogtak fel. A tüzelés megszűnt. A német katonák kiugrártak a gépkocsikból és a partizánok parancsnokát hívták. A partizánok részéről a brigád parancsnoka, a húszéves, vézna Pedro és helyettese, Bill közeledtek. Német oldalról egy hadnagy volt a tárgyaló fél. Kérte, hogy a partizánok engedjék tovább az autókarakavánt, ők viszont nem élnek megtorlással.

Pedro azt válaszolta, hogy itt áll az olasz felszabadító mozgalom a Corpo Volontari della Libertà 52. es rohambrigádja, amely a Garibaldi divízióhoz tartozik. A parancsnok csak azt hallgatta el a német hadnagy előtt, hogy brigádja mindössze tizenkét emberből áll. A hangsúlyozott katonai túlsúly alapján viszont követelték a németek szolgáltatásuk ki fogyvereiket és a karavánhoz tartozó olaszokat.

Ez esetben a német katonák tovább mehettek. Hosszas huzavona után a németek azzal a kikötéssel, hogy fegyverüket megvárhatják, elfogadták a feltevételeket és délután három órakor az olasz partizánok megkezdheték az autókarakaván átvizsgálását. Az egyik kocsiban két nőt és két kisgyermeket találtak. Azt állították, hogy a spanyol konzulátushoz tartoznak. Az egyik nőt a község fogdája vitték, a másikat a község házára. Ott kiderült, hogy Claretta Petacci, Mussolini szeretője. A partizánok tudták, hogy az olasz nép hőhéra (s valahol a karaván utasai között rejtőzködik) fokozott óvatossággal folytatják a kutatást.

Bill az egyik német teherautón egy háttal az ajtónak guggoló magát rejtőnek tettető német katonát talált. Követés alakja a fémhátsóban is ismerősnek tűnt neki. A partizán megszállók de nem kanózt választ. Rákijelőtt:

— Cavalliere Benito Mussolinii!
A guggoló német katonát lassan felépáskodott ő volt a Duce.

— Megadom magam! — dadogta. Köpenye alatt géppisztoly volt. A partizánok közrefogták, mert azt hitték, hogy a német katonák az utolsó pillanatban mégis közbelépnek. A náci azonban sorsára hagyta. Ugyanígy az olasz fasiszta többi vezetőszemélyiségét is, akik sorra előkerültek a gépkocsikból.

A fogoly diktátort a községhezán egy földszinti szobába kísérték. Mussolini ott dühösen lerántotta magáról a német katonaköpenyt és elkecseregetten felkiáltott:

— Elegem van a németekből! Most másodszer árultak el...

Az olasz felszabadító csapatok kicsiny „divíziója” telefonösszeköttetés híján fu-tárral küldött hírt Milánóba a „nagy fogásról”.

A környéken elvélve lég harcokak a német és fasiszta csapatok ezért Mussolinit el kellett rejtetni. A közeli Gernasioha vitték és a pénzügyvárosban szállásolták el. Rábészélték, legyen köztét fe-jére, mert ha felismerik, nem állnak jól az életéért. A diktátor hálásan fogadta az ajánlatot és hatalmas fezszerű hamiskötést csavart a fejére. A pénzügyváros parancsnoka, Antonio Spadea megkérdezte tőle, van-e valami kívánsága.

Mussolini rövid habozás után azt kérte, kísérje hozzá Claretta Petaccit.

„Bene Benito”

1945 április 28. szombat.

Éjfél után egy órakor a fasiszta zsarnokot és szeretőjét autón tovább vitték Azzanoba és egy parasztházban rejtették el őket. A vendégszobában délig aludtak Mussolinivel meg sem borotválkozott, magabaroakadva, mindenre csak azt válaszolta: Bene, bene. (Jól var, jól van).

Délután négy órakor megérkezett a felszabadító bizottság milánói küldöttsége Valerio ezredes, Mussolini szobájába lépve azonnal levelet írt a fejéről az aluturbánt. Azután maga elé állította és kedvesével együtt megeskette őket, hogy engedelmesen követik.

A Via del Reale hegyen keresztül a

Via Mainoni P'Intignatora kísérték őket. A magasban egy kis térségnél a kőárok mentén várta őket az ezredes autója. Innen a Giulino di Mezzegra nevű elhagyott lányára mentek. A 14-es számú ház kapuja előtt megállt a kocsi. Mussolini és szeretőjét a rácsos kerítés elé vezették. Valerio ezredes felolvasta előttük a felszabadító bizottság halálos ítéletét, majd elővette szolgálati fegyverét és négy óra huszonöt perckor sajátkezűleg végzett velük.

Valerio ezredes ezután visszatért Mussolini lársáért. Tizenhatan voltak: Alessandro Pavolini, Francesco Barracu, Paola Forta, Nicola Bombacci, Vito Callarino, Ernesto Daquano, Pietro Castellani, Goffredo Coppola, Augusto Liferani, Luigi Gatti, Ruggero Romano, Mario Nudi, Fernando Mezzasoma, Paolo Zerbino, Utinperger és Marcello Petacci. A közeli kolostor szerzetese egyházi feloldozásban részesítette őket és azután végrehajtották rajtuk is a felszabadító bizottság halálos ítéletét. A diktátor és társainak holttestét teherautóra rakták és az éjszaka folyamán Milánóba szállították.

Milano Ünnepe

1945 április 29. vasárnap.

A felszabadult Milánó ünnepe. Reggel a milánói főtéren már lábuknál fogva légett a tizenhét zsarnok holtteste. Hitler és barátja, Eva Braun csak egy nappal éle túl Mussolinit és kedvesével Clara Petaccit. A német és az olasz fasiszta vézele befejeződött.

Román és magyar író közös feladata az emberiség szent ügyét szolgálni

Isac Emil nyílt levele egy budapesti magyar íróhoz

Isac Emil, az ismert román író és közíró a Romania Libera című fővárosi lapban nyílt levélben válaszol egy budapesti magyar írónak. A két nép szellemi fejlődése és útja szempontjából feltétlenül figyelmet érdemlő levél a pesti író kérdésére válaszol, arra a kérdésre, „amelyet ma” — mint Isac Emil megállapítja — „az egész világ írói föltesznek és amely a múlt feladatainál sokkal nehezebb terhet ró reánk, mert ez a kérdés már nem csak az író kérdése, hanem minden emberé, aki hisz a kultúra erejében, tiszteltben tartja a szabadságot és kívánja a békét”.

— A román és magyar írók együttműködésének problémája régi és már hagyományai is vannak. Nem a renegátokról, szoviniztákról beszélünk, akik igyekeztek kiaknázni a problémát, lekiécsinyelve az egyik nemzet hozzájárulását a másik előnévre és kompromitálták a gondolatot. Az önk nagy elődeire, Advra, Kosztolányira, Móriczra, Ignótsra, Hatvanvra és a többiekre gondolok, akik népiükkel meg akarták ismeretni a mi irodalmunkat. Nem felejtettem el azt a tervet, hogy Caragiale darabját előadják Budapesten, egy részlettel, amelyet az önk nagy költője, Ady akart megírni a román közönség számára. Nem felejtettem el azt a megértést, amelyet a budapesti Nyugat Világ, Huszadik század című folyóiratok a román irodalommal szemben tanúsítottak, amelyek lefordították, közölték és kommentálták a haladó szellemű fiatal román íróknak a Facla, Adeverul, Viata Noua és más lapokban megjelent írásait. Találkozunk a szellemi barrikádokon úgy Barbuse Clartó-jánál, mint a Pen Club kongresszusain, mi magyar és román írók, teljes testvériségben és soha nem tévesztettük össze az országhatárokat a lélek ama háttérával, amelyek csak elavult, jelszavak írói számára léteznek.

— Bizonnyos — írja a továbbiakban Isac Emil — hogy a háborúk gyakran meghínították az írók közötti együttműködést.

Már az első világháború alatt keves volt azoknak a román íróknak a száma, akik meg merték mondani, hogy a háború nem Götthe ellen folyik, hanem a német imperializmus és szoldateszka ellen. A magyar íróknak egy kis csoportja, közöttük az akkori legnagyobbak, Ady, Babits, Kosztolányi, Móricz, ugyancsak vállalták a gyanúsításokat és az „áruló” megbélyegzés veszélyét és védelmébe vette a román nép kultúráját. Az oportunisták azonban mindkét oldalon együtt haladtak azokkal, akik imperialista szerezéselenségbe hajtották népiüket. És így van ez — reméljük már csak rövid időre — a világ íróinak nagy részénél, akik nem követték bátorsággal, méltósággal és tehetséggel nagy elődeik példáját. Az igazi írók kötelessége az emberiség nagy ügyét szolgálni. Egy alkotó, bárhol és bárhogyan nyilvánuljon is meg, a világ alkotója, aki nem szolgálhat csak nagy ügyet, az emberi haladás ügyét.

— Ha egy nép vezetői miatt tévedést követ el, az emberiség vezetésehez tartozó írók kötelessége a tévedést jóvátenni, a szenvedéseket enyhíteni és a sebeket begyógyítani. Nem gyávaság az a hit, amely a lelkek békéjében hisz, a testek egészségét kívánja és harcolni akar a nyomor, betegség, vétkes hagyományok ellen és az egyedüli igazi törekvés mellet áll: a nemzetek egyenlőségének és a testvériségnek a gondolata mellett.

— Most, amikor az igazi író beígazolhatja meggyőződésének erejét, az önk kötelessége, magyar íróké, hogy szeressék az én népet és az önkét, éppúgy, ahogyan a mi kötelességünk beígazolni szeretetünket és megbecsülésünket, a világ minden írói oldalán román és magyar író közös feladata az emberiség szent ügyét szolgálni. Kezünkbe adatott a legerősebb fegyver, a toll, tisztítsuk meg a vértől és a gyalázzattól és használjuk méltó módon — fejezi be Isac Emil, válaszevel, amelyet egy budapesti magyar író levelére adott.

A kormány megnyitja a vulkáni szénbányákat

BUKAREST. Az illetékes hatóságok elrendelték, hogy a zsilvölgyi Vulkan községben lévő szénbányákat azonnal nyissák ki. Ezek a bányák a Petrosani társaság tulajdonát képezik és a régi vezetőség még 1938-ban minden alap nélkül bezáratta azokat. A bányák ma jó állapotban vannak és nagymennyiségű szént szállíthatnak az ország ipara részére.

Újbb árzuhanás volt az USA-tőzsdéken

LONDON. Az USA tőzsdéken ismét nagyarányú árfolyamzuhanás volt. Az értékek 1—11 dollárral csökkentek és elérték az ezévi legalacsonyabb színvonalat. Ez a második nagy áresési hullám és 1938 óta csak nagyon ritkán voltak olyan alacsony árfolyamok, mint jelenleg. A veszteségek összértékét 22 ezer millió dollárra becsülik. A legújabb árzuhanások okát az újabb munkabeszüntetésekben látják. A matrózok és kikötőmunkások sztrájkja tovább tart és részleges autózvezető-munkabeszüntetéssel bővült. Newyork kikötőjében teljesen szünetel a munka.

Washingtoni jelentés közli John Snyder kincstári miniszter nyilatkozatát a newyorki tőzsdéi krachal kapcsolatban. A miniszter nem titkolta, hogy a nagyarányú árzuhanás bizonyos nyugtalansággal tölti el, de kijelentette, hogy szerinte a világgazdasági helyzetben semmi sem tesz indokoltá ilyen hatalmas árzuhanást.

A Daily Worker a kincstári miniszter nyilatkozatához hozzáfűzi, hogy a hatalmas árzuhanás az amerikai monopóliókat fenyegető gazdasági válság előjele. De ha igazat is adunk Snydernek abban, hogy nincs ok az árzuhanásra — folytatja a lap —, fel kell tennünk a kérdést: vajon jó-e az a gazdasági rend, amelyben önkéüli válság kitörésétől félhetünk.

Csütörtök A Péntek B. szomb.
ben. Szombat C. Vasárnap 3 és 8
kor: Radványi Dódi és Temesváry
Gitta primadonnák bemutatkozása
Mária főhadnagy. Sallágyi-Hu-
ka nagyoperettje

Fringhian minden mesterkedése ellenére az aradi cukorgyárban is megkezdődik a kampány

Miért akarta kikapcsolni a termelésből az aradi gyárat Fringhian igazgató

Az aradi cukorgyár igazgatója élén Fringhian igazgatóval ismét szabotázst kívánt előkészíteni: a cukorkampány megindulásakor az aradi gyárat kikapcsolták kapcsolni a termelésből, miután ebben a gyárban mindössze 50 százalékos részvenyitobbsággal rendelkezik, míg a freidorfi cukorgyár részvényeit 100 százalékban birtokolja. Ezért egyéni érdeke úgy kívánta, hogy a cukorkampány a freidorfi gyárban nyerjen lebonyolítást, az aradi gyárat pedig üzemben kívül akarta helyezni. Ez a tény az aradi cukorgyár dolgozóinak érdekeit mé-

lyen sérti. Fringhian mesterkedése szénhiányt idézett elő az aradi cukorgyárban oly módon, hogy mind a kutatott szénzártmányt Freidorfra irányított.

A cukorgyár üzemi bizottsága azonban átlátott Fringhian mesterkedésén, idejében értesítette a Szaktanácsot, amely bizottságot küldött Temesvárra, hogy megvizsgálja a cukorgyárak helyzetét. A bizottság érintkezésbe lépett a freidorfi cukorgyár gyári üzemi bizottságával. Megállapítást nyert, hogy a freidorfi cukorgyárnak megvan a széntartalékja a cukor-

kampány biztosítására. A freidorfi cukorgyár üzemi bizottsága a munkásszolidaritás gyöngyörű példáját mutatja akkor, amikor határozati javaslatot fogadott el, amelyben leszögezték, hogy addig nem fogadják el a feldolgozásra aradmegyei cukorrépat, amíg az aradi üzemi működése nincs biztosítva.

A Szaktanács által kiküldött bizottság munkájának eredményeképpen biztositják az aradi cukorgyár szénrel való ellátását és Fringhian minden mesterkedésével szemben a cukorkampány megindul az aradi gyárban is.

A lengyel sajtó néhány napja hallgatás után újból kimerítő cikkekben foglalkozik a fasiszta Anders-hadsereggel és angol támogatóival. A Robotnik című lap megállapítja, hogy

a lengyel egységeket teljesén brit fenntartás alatt álló „oktató keretekbe” osztották. Nyilvánvaló, hogy ezek a csapatok az angol hadsereg részét alkotják.

Egy másik lengyel lap szerint az angolok „kevésbé kellemes gyarmati feladatok elvégzésére” akarják majd felhasználni az Anders-hadsereget.

Négy magyar tanítványi felekezeti gazdasági isko'a nyitlik meg Erdélyben

A magyarság gazdasági életküzdelme megköveteli, hogy gazdaságaink lehetőleg minél nagyobb számban látogassák felekezeti gazdasági iskoláinkat. Gazdáink az elkövetkező termelési versenyben csak akkor tudják helyüket megállítani, ha a modern gazdálkodással, gazdaságuk megfelelő kereskedelmi vezetésével ki tudnak emelkedni és szaktudásukkal versenytársaikat megelőzik.

Szükséges ezért, hogy 16-20 év közötti gazdaságaink minél nagyobb számmal iratkozzanak be az alant felsorolt felekezeti gazdasági iskolákba: 1) Székelykeresztúr (címe: Cristurul Secuesc, fost I. G. Duca iud. Odorheiu) unitárius gazdasági iskola. 2) Radnót (címe: Ternut. iud. Tarnava-Mical) rom. kat. gazdasági iskola. 3) Csombord (címe: Aind. colegiul Bethlen) református gazdasági iskola. 4) Kézdivásárhely (címe: Taron-Sacuesc) rom. kat. gazdasági iskola.

Az előadás nyelve mindazok ismét magyarnak. A jelentkező ifjak közvetlenül lényegnek érintkezésbe a felsorolt valamelyik iskolával.

Vásárhelyi János református püspök a népek és felekezetek közti megbékélésért

SZAMOSUJVÁR. A szamosujvári református egyházközség nagyarányú ünnepeket keretében adta át rendeltetésének a háborus rombolásokból újjáalakított templomát. A templomszentelés egyházi aktsáit Vásárhelyi János erdélyi református püspök végezte, ki a hívek áldozatkészségéből szépen reud behozott istenháza népes gyülekezete előtt beszédében a népek és felekezetek közötti megbékélés áldásos szükségességére mutatott rá az Apostolok eszelekedeteiből vett alapigére támaszkodva. Különös érdekességet adott a beszédnek, hogy a templom 1882-beli felszentelésekor a nagy püspökölőd, Szász Domokos is nevezetesen alapigéiről predikált az akkori híveknek: „Az Isten nem személynévalogató, előtte minden ember kedves, aki őt félti és igazságot eszelekszik”.

A nagyhatású beszéd után urvacserát vettek a hívek, majd a testvérfelvezetők hatóságok és egyházi intézmények képviselői tisztelték a főasztornál, ki az idővölz beszédre adott válaszában is az erdélyi népek sorsparancsolta egymásrataltságot, a megbékélés szükségességét szögezte le.

A maradandó emlékfennségeket, közhód zárta be.

Forum mozi

Telefon 20-10

Filmdarok: 3, 5, 7 és 9 órákor

Ma a legnagyobb magyar film

Mária két éjszakája

SZILÁGYI SZABÓ ESZTER — CSOR TOS GYULA — N. TABAR KÁLMÁN

Néhány szó az aradi villanygyárról

Fábián Ella riportja

A hozzá nem értő számára sehosem megy olyan rejtélyesen, olyan csodálatosan a termelés folyamata, mint éppen az aradi villanygyárban, ahol a szén villanyárammá változik át. Az aradi villanygyár nagy termében titokzatos táblázatokon, lámpák, foggantyú drótokon keresztül oszlik el az áram az egész városban. Csak az ITA-nak és az Indagaranak vannak önálló erőközpontjaik, az Astra és a Teba, bár önálló erőközpontokkal rendelkeznek, mégis igénybeveszik a villanytelepet is. Ezenkívül a villanygyár Arad városának legfontosabb üzemét, a vízműveket is ellátja árammal. Üzemek, uccák, lakások, középületek, mind a gyártól várják a villanyt. De nemcsak a város részére fejlesztik itt az elektromos erőt, hanem a környező falvak részére is, egészen Pankotáig és Gyorokig. A hegyaljai villamos közlekedés, a vízellátás, termelés, szállítás, és nagy mértékben a közbiztonság is a villanygyár zavartalan működésétől függ.

A téli áramszolgáltatás biztosítva van

A villanygyár első, nagy problémája a szénellátás. Tavaly, tudjuk, igen nagy nehézségekkel küzdött. A villanygyár akadálytalan működése az áramfejlesztéshez szükséges szénmennyiséghez van kötve. A szükséges szénmennyiség beszerzése érdekében a gyár a zsilvölgyi bányászvölgvényekkel folytatott tárgyalásokat, hogy élelmiszereit kvótán felül szénhez jusson. Így akarja az üzemi a szükséges mennyiséget megszerezni, hogy a mindinkább növekedő igényeket kielégíthesse.

Az aradi villanygyár napiszigetete a nyári hónapokban 40 tonna naponta, télen 55-60. De a zsilvölgyéből rendszeresen jön a szén, a gyárnak van már némi készlete, reményünk van arra, hogy a zsilvölgyében nem fognak éhezni és mi is bizalommal tekinthetünk a tél elé.

A villanygyári munkások az újabb pítés szolgálatában

A bombázások és a háboru pusztítái egész megvénkben átviharzott és sok hálozatot, felszerelést pusztított el. A munkások éjjel, nappal dolgoztak a vezeték javításán és kb. 25-30.000 méter vezetékét állították helyre. A legnagyobb kárt a legnagyobb vil-

mos Arad-Györök közötti szakasza szenvedte el. A javítások és az új szerelések annyival is nehezebben eszközölhetők, mert a legszükségesebb anyagok, szigetelők, órák hiányoznak. És

Milyen a munkásság ellátása

A munkásság a kollektív szerződés értelmében munkaruhát és bakkanapot kap. kaptámban élkezik délbén, a gyár saját főzelékeskertjéből olcsóbban látja el az ekonomátot, tehát igyekszik betartani a kollektív szerződés pontjait, de az ekonomát még sincs úgy ellátva, hogy komoly segítséget nyújtson az alkalmazottaknak. A dolgozó béré csak akkor felel meg a nehéz életfeltételeknek, ha a legszükségesebb cikkek beszerzése a lehető legolcsóbb áron

Kulturmunka

A munkásság az igazgatóság egyik termékét használja fel ma kulturcélokra, itt tartják a gyűléseket és itt rendezték be a könyvtárat. A megfeszített munka mellett, melyet a gyár szolgálata megkíván, a villanygyár alkalmazottjai olvasnak, művelődnek és megtárgyalják a gyár és a saját érdekkörükbe vágó kérdéseket is. És ha még akad

ezen a téren várva-várjuk a csehslovákiai szállításokat. A gyárnak aránylag új és modern felszerelése van és ennek köszönhető, hogy az áramszolgáltatás aránylag zavartalanul működik.

történik. Az igazgatóságunk mindent meg kell tenni arra, hogy emelje az ekonomátok forgótökéjét, de máskülönben nem szabad áldozatoktól viszarriadni, mert a munkásság egészségéről és jólétéről van szó. Idejében és kielégítő módon szerezzé be az ekonomát tagjai számára a különféle, elsőrangú szükségleteket fedező cikkekét, hogy a munkásság és a hivatalnokok télen életmiszterrel és textilanyaggal legyenek ellátva.

egy-egy öreg szénhányó, aki nem akar írni-olvasni tanulni: „Hiszen már nekünk ugys mindegy, ha eddig megvoltunk egész életünkben, így halhatunk meg”, a többiek, különösen a fiatalok, nemcsak azon fáradoznak, hogy fényt juttassanak el minden házba, de saját maguk is kultúra, világosság felé törekednek...

A szárazságnak sújtotta vidékek javára:

A Szovjetunió lemondott a fegyverszüneti számlára gyűjtött buzáról

BUKAREST. Az ország fizenkét szárazságsújtotta vármegyéjének felségélyezésére induló mozgalom egyre nagyobb mérvet ölt. Csak a brailai tavak partján 10.000 szarvasmarhát és 20.000 juhot fognak elhelyezni a szárazságsújtotta vidékekről.

Traian Savulescu földművelésügyi államtitkár bejelentette, hogy a Szovjetunió lemondott a fegyverszüneti feltételek számlájára gyűjtött buzáról és a konstanca kikötőben felhalmozott egész búzamennyiséget az ország szárazságsújtotta vidékeinek felségélyezésére fordítja.

Brit fegyverekkel ellátott lengyel terroristák bünpere

VARSÓ. A varsói katonai törvényszék hét lengyel ügynököt, aki az NSZ-szervezet bandájának összekötő szolgálatot teljesített, két évtől tíz évig tartó börtönrre ítélte. A vádlottakról megállapították, hogy együtt dolgoztak az OP-kémszerevezettel, amelynek központja Regensburgban volt. Bizonyosodott az is, hogy megkönnyítették az NSZ bandájához tartozó terroristák

a lengyel határon. Félhónapon belül ez már a második eset, hogy Varsóban az OP-kémszerevezet tagjai ügynökül tevékenykednek. Hivatalos körökben kijelentik, hogy a terroristák jórészt brit származású fegyverekkel voltak ellátva és sok idegen pénzt — különösen dollárt — toltak náluk. A lengyel hatóságok ezzel kapcsolatban beható vizsgálatot folytatnak.

Beszéjjenek az eredmények

Két esztendővel ezelőtt, a felszabadulás után illegálitásból kilépő Madosz első lépéit kis híján bizalmatlanul fogadta az újtól ismeretlenül idegenkedő magyarság. Ugy érezték, hogy a Madosz osztályharcos szellemben küzdő szervezet és ezért idegenkedtek tőle. Ez a bizalmatlanság később sem szűnt meg, mikor a Madosz Magyar Népi Szövetség alakult át és nyíltan hangzott, hogy az osztályharc helyett a magyarság közös népi érdekeinek megvédését tűzte ki feladatának. Az MNSz vezetői sokszor megvilágították, hogy a Magyar Népi Szövetségben helye van minden romániai magyarnak a püspöktől a kommunistáig. Azok a megbeszélések, melyeken dr. Csákány Béla az aradi és aradmegyei magyarság listavezető képviselőjével az értelmiség szoros bekapcsolódását sürgette a népi érdekeket védő M. N. Sz. munkába azt elozták, hogy minden erőforrásunk igénybevételével a háború utáni építő munka magyar vonalon is kellő eredményeket mutathasson fel.

Az elméleti bizonyítékokon kívül azonban, bizonyítanak-e a tettek? Kétségtelenül bizonyít az, ha bemutatójuk, hogy most a választási erőfeszítés kelles közepén, politikai munkája mellett, milyen kulturális, szociális és gazdasági harcot folytat az MNSz, hogy népiünket minden tekintetben talpraállítsa és megindítsa azt az egészséges vérkeringést, mely szükséges ahhoz, hogy a boldogulás útját meggyisítsa sokat szenvedett népünk előtt.

Az a tény, hogy meggyújtunk magyar tannyelvű elemi és középfokú iskoláink közismert. Ifjúságunk ha beriatlanul folytathatja tanulmányait, anyanyelvén nemcsak gyakorlati használatát sajátíthatja el, hanem megismerkedhet annak irodalmával és szépségeivel is. A magyar nép történelmének megismerése nem tiltott dolog többé, hanem komoly feladata a jelenlegi tanterveknek. Csak úgy tudjuk leszögezni és a továbbiakban elkerülni a történelmi hibákat, ha ezeket megismerjük. Ugyanakkor természetesen ismertetik iskoláink a román és világtörténelmet is, mert csak így tudja ifjúságunk felismerni a történelmi egymásrataltságot ténylet.

Iskoláink rövidesen megnyitják kapuit. Elméleti és gyakorlati oktatásban részesítve a magyar diákokat. Magyar újságunk van, melyek az 1940-től 1945-ig terjedő idők magyar némaságát megszüntették. Sajtónk anyanyelvünkön világíthatja meg azokat a kérdéseket, amelyek bennünket érdekelnek. Színházunk a napokban kezdte el új évadját.

Ezek mind a Magyar Népi Szövetség fáradozásainak gyümölcsei, melyeket lekicsinyelni, vagy félremagyarázni, rövidlátó politika lenne.

De ne beszéljünk csak olyan eredményekről, melyeket megszoktunk már. Beszéljünk arról a munkáról, amit a politikai élet legsorsdöntőbb napjaiban, közvetlenül a választás előtt sem hagytunk abba a Magyar Népi Szövetség, sőt amit talán még az eddiginél is nagyobb lendülettel folytat.

Itt van az a munka, amit a szociális ügyosztály végez az aszály-sújtotta vidékek, elsősorban a Székelyföld lakosságának megsegítésére. Az MNSz Szociális Bizottsága tarácsozásra hívta össze a magyar egyházak, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület és a magyar szövetkezetek képviselőit, valamint az Országos Magyar Segélyező Bizottság igazgatóságát. Ezen az értekezleten megbeszéltek, hogyan juttathatják megfelelő élelemhez az inségbe került székelységet és hogyan telettelik ki a szárazságtól bevészelt sujtott vidékeket, mint

Tovább tart a Maniu-párt bomlási folyamata

Fokozódó közöny és tanácstalanság a reakció táborában

A választások időpontjának gyors közzeledése kijelentette a történelmi reakció belső ellentétét. A maniu-párti szervezetek egész sor lemondás és visszalépés történt az utóbbi napokban. Mint ismeretes Aradon a párt 127 tagból álló csoportja hagyta el a reakciós táborát és csatlakozott az Anton Alexandrescu fele nemzeti parasztpártihoz. Hasonló eseményekre határozta el magát Ionas Ionel az ifjopárti manista ifjúság vezetője, miután Catelea Georgehe dambotitka ifjúsági elnök is lemondott.

Maniuéknak a párisi béke tárgyalásokkal szemben elfoglalt állásfoglalásuk még jobban elősegítette a belső bomlási folyamatot. Sokak közlőben jólhíhorodást kellett a pártvezetés megatartása, amellyel az ország függetlenségét és népi érdekeit föl akarja oldani idegen érdekekért és hajlandó volna saját hatalmi szempontjait Romániát felgyarmagolni

helyzetben látni. Ezzel függ össze a párt bukaresti szervezetében elkezdődött tömeges lemondási folyamat. Az értelmiségi réteg számos vezető tagja hagyta ott Maniuékat, jogos felháborodásában a béketárgyalásokkal kapcsolatos reakciós álláspont miatt.

Ami a történelmi reakció másik táborát, Bratjanuékat illeti, itt teljes a tanácstalanság. A párt hivatalos lapja a „Liberalul” ismételtelen a fokozódó közöny és nemtörődömség miatt panaszkodik, amit a párttagok részéről tapasztal. Sokan nyíltan kifejezik azt a véleményüket, hogy kftátsalannak látják a választási erőfeszítéseket és minden ellenzékieskedés haszontalan. Mindezek a tünetek a párt teljes népszerűtlenségére és választási tehetetlenségére utalnak.

Növelett a fejtelenség az a körülmény, hogy bár a választások időpontja ro-

hamléptekkel közledek, még mindig nem hozták letű az ellenzék választási együttműködését. A Demokratikus Pártok Tömörülésének fokozott választási hadjárata, a világos észokok, amelyek a széles néptömegeket a demokrácia oldalára állítják, növelik az ellenzék szervezeti és gazdasági érteit. Egyes megyéknek úgyszólván még vezetőségük sincs, a két ellenzék csoport választási együttműködése tehát élet-halál kérdésnek látszik, a választásokon való részvételük szempontjából.

A Liberalulban megjelent legutóbbi választási felhívást úgy tekintik általában, mint szarolási kísérletet Maniuékkal szemben, hogy amennyiben záros határidőn belül nem oldják meg a választási kérdést, úgy Bratjanut a kormányval való esetleges együttműködés is rákényszeríthetik.

Szeptember 15-től valószínűleg kiutalják a fizikai munkások kenyérpótladagját

92 vagonra emelkedett a város lisztszükséglete

A buzatermés hivatalos gyűjtése országsszerte folyamatban van és az ellátásügyi államtitkárság ez évben teljes rendet fog teremteni a kenyérellátás sima lebonyolítása terén. Mint ismeretes a kormány szociális intézkedést hozott a munkásság kenyéradagjának felemelése érdekében és mint megirtuk a rendelet megérkezett Aradra is. E szerint a rendes munkát végző munkások naponta 300 gram, a nehéz fizikai munkát végzők 450 gram és a bányászok 700 gram pótladagot fognak kapni naponta. A rendelet alapján Luputiu Ioan, a megyei ellátási hivatal már megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a pótladagokat az aradi munkásság is megkaphassa és valószí-

nűleg szeptember 15-én már hozzá is jutnak az aradi munkások is az előirt adagokhoz.

Munkatársunk ma beszólgetést folytatott Serban Petrivel, a városi közlelmezési hivatal főnökével, aki elmondta, hogy eddig a város kenyérszükségletére 60 vagon buza kellett, míg most a fel-emelt kvóta következtében 92 vagonra emelkedett a város szükséglete. A megyei ellátási hivatal vezetője ígéretet tett, hogy gondoskodik ennek a mennyiségnek a rendelkezésre bocsátásáról és ha ezt a közlelmezési hivatal megkapja, úgy szeptember 15-től semmi akadály nem lesz annak, hogy a munkások hozzájussanak a szükséges pótladagokhoz.

URANIA

Előadások 3, 5, 7 és 9 órák

DANIELLE DARRIEUX hatalmas magyar tárgyú filmje:

Egy pesti éjszaka

Előadások 3, 5, 7 és 9-kor. Ma megható drámai történet egy falusi leány életéből, aki felkerült a fővárosba!

Használt locsoló kocsit

keres az JSA

Ajánlatok a gyárba adandók be (Technikai iroda),

2692

például éppen Aradmegyében a székelyek igazsálatat. Ez a kezdeményezés közel nyolcszáz ezer magyar vagyonát menti meg. Igásállatát nem kell elköttyavetélye senki, hanem a teletetés után a tavaszi mezőgazdasági idény megindulásakor a munkát lebonyolító MNSz jóvoltából minden állat visszajut gazdájához.

Egyik legtöbbet emlegetett eredményünk, amit a román demokráciával karöltve az MNSz az erdélyi középiskolai tanárok besorolásával elért. Következik a marosvásárhelyi közfokú gazdasági iskola magyarnyelvű tagozata, mely az MNSz közbenjárására a napokban kapta meg azt a jogot, hogy

végzett növendékei magyar nyelven telessék le az érettségét, míg a magyarnyelvű fogászoknak azt a kérését, hogy a „szabad gyakorlat” (libera practica) elnyeréséhez szükséges vizsgájukat is magyarnyelvű telessék le, az egészségügyminisztérium csak részben teljesítette. Ebben az MNSz nem nyugodott bele és tovább folytatja fáradozásait az anyanyelven való vizsgázás érdekében. Ez a vizsga november 15-én lesz Marosvásárhelyen és így remélhető, hogy adigra siker koronázza az MNSz ez irányú fáradozásait.

Csak a legújabb eredményeket soroltuk itt fel, de ezekből is kitűnik, milyen széles rétegek érdeké-

ben emeli fel szavát az MNSz. Nem tesz különbséget polgári érdekek, munkásérdek, földművesérdek között, csak a népi érdeket tartja szem előtt és azon igyekszik, hogy minden magyarnak megdassók a boldogulás lehetősége.

Érheti tehát az a gyanu a Magyar Népi Szövetséget, hogy osztályharcot folytat! Azokat, akiket a szó nem győzött meg a gyanu alaptalanságáról, győzze meg a tett. Azok a tettek, melyeknek kivívása a román demokrácia erők megértő támogatásán kívül a Magyar Népi Szövetség érdeme, mely felismerte a hiányokat és halogatás és támogatás nélkül minden magyar érdekekért sikraszállt.

PROHASZKA-BEVIBA

— AZ INASIKOLA HIVATALOS MEGNYITÁSA szeptember 15-én délelőtt 9 órák lesz. Felkért úgy a tanulókat és lehetőleg a munkaadókat is, hogy a megnyitáson jelenjenek meg. A tanulók reggel 8 órák kötelesek jelen lenni.

ARO Mozi szenzációja

Az őszi szezon megnyitása

A legújabb Budapesten készült románul beszélő film

Két világ egy szerelem

Pazar kiállítás. táncos, zenés film remek — 1946-os új produkció. Főszereplők: POLLY AGI, PIV MIRONESCU, LULU SAVU, PUIU MAXIMILIAN, AL GIOVANL

Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9. Ma este 9 órák finncpélyes díszbemutató.

— KÁRPAT EGYESÜLET (ENKE) KI-RÁNDULÁSA. Szeptember 21-én indulás Biharba: Jádovgy, Biharfüred, Szamos, bazár, Csodavár, Eszkimo jégbarlang, Dragán völgy. Szeptember 15: társas találkozó a tudat háttérnél. Felvilágosítás: Radványi fogászati.

— KÁRPAT EGYESÜLET kéri tagjait, esztörtökön, 12-én, Dr. Juhász István lakásán, Bul. Regina Elisabeta 19, délután 7 órák megjelenést sziveskedjenek!

Ehszsztájk — csak az öntudatos szabadságharcosok fegyvere lehet

Lapunkban megjelent egyik hírnökkel kapcsolatban, amelyben beszámoltunk arról, hogy Nitu Gergely nevű színházos, aki előzetes letartóztatásban volt, 36 napos ehszsztájkot folytatott levelet kapunk Matajs Pétertől, az aradi munkásmozgalmak régi vezetőjétől aki a régi illegális munkásmozgalmak hősi hagyományainak nevében tiltakozik az ellen, hogy közönséges bűnözők a társadalom salakját meggyalázzák az önfeláldozásnak azt a fegyverét, amelyhez a demokratikus mozgalom legszebb harci hagyományai fűződnek.

Az ehszsztájk a szabadságharcosok fegyvere — írja a levél — ezt azok használták, akik az elnyomott nép érdekében harcoltak, életüket áldozva a népszabadság ügyéért. Nekünk ehszsztájk-hőseink vannak, akiknek ragyogó emlékének beszélni a bűnözők szeggyentelen kísérlete ennek a jegyvernek kizsájtására. Számítalan nevet sorolhatunk fel, akik tanújelét adták hősiességüknek és készek voltak a nép igazságáért életüket áldozni. Ezt a fegyvert meg kell védeni olyan egyénektől, akik a társadalom salakját képezik. A húszszázados demokratikus szabadságharc hőseinek nevében tiltakozunk! Ne nyuljanak olyan fegyverhez a bűnözők, amelyek használatára méltatlanok!"

Nagy társadalmi esemény a kicsinyek világában

A város gyermek-társadalmának szenzációja lesz az UFAR szeptember 24-iki nagy Mesevilág című előadása a színházban.

A moldovai inség sujtotta vidékek felségélyezésére, a nyomor enyhítésére indította meg az UFAR egy szerencsésen megválasztott ötlettel ezt a nagyszabású rendezvényt, mely kettős célt szolgál: segíteni Moldova inségbe jutott gyermekeinek oly módon, hogy ez a segítség a város minden rétegében nagy szociális tanulságokat és nevelő hatású eleményt nyújtson.

Az építő munka, az igazi emberi szolidaritás, a fajők és népek közötti testvériség gondolatát nem lehet sohasem túl korán megismertetni az ifjúsággal. Kiváló pedagógusok, írók, tehetséges gyermekművészek dolgoznak az előadáson. Minden gyermek ott legyen, szórakozni.

— AZ ARLUS SZOVJETFILMET MUTAT BE vasárnap, szeptember 15-én délelőtti fél 10 órai kezdettel a Kultúrpalotában. A belépés díjtalan.

Szapszelevény

ITA—Dermagant	—	—	—
CFR Tms—Ciocanul	—	—	—
Prahova—Carmen	—	—	—
Vasas—UDR	—	—	—
CFR Buc—Jiul	—	—	—
Craiova—Szabadság	—	—	—
Juventus—Universitatea	—	—	—
CAMT—CFR Arad	—	—	—
AMEFA—Electrica	—	—	—
CFR T. Severin—Politehnica	—	—	—
Név	—	—	—
Pontos cím	—	—	—

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulev. Regina Maria 13,
PRESA DEMOCRATA.

Teljes havi fizetést kapnak a kereskedelmi alkalmazottak téli segély címen

Szerdán délután a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében tárgyalások folytak az USIC és a kereskedelmi alkalmazottak megbízottjai között a téli segély és prémium ügyében. A kereskedők részéről Divin Aurel az aradi USIC elnöke, Bartok Jenő, Zeiner Imre, Popescu Aurel és Márkus József, míg az alkalmazottak részéről Csillag István ve-

zetésével tárgyalták meg a kérdéseket, amelynek eredményeképpen megegyeztek abban, hogy a kereskedők legkésőbb szeptember végéig egy teljes havi fizetést fizetnek téli segély címen. A kereskedők és alkalmazottak megegyeztek a fizetések rendezése ügyében is és eventűl az alkalmazottak prémiumot kapnak.

Nagyfontosságú gazdasági kérdésekről tárgyaló pénteken a szakszervezetek összvezetősege

Péntek délután 4 órakor a Kultúrpalotában gyűlést tartanak a szakszervezetek összvezetősege, a gyári bizottságok, a termelési bizottságok, az ellenőrző bizottságok és a női komiték. A gyűlésen Demin Aurel, Balboa Mihály, Rötter László, Munteu Dumitru, Ilca

Marioara román nyelven, míg Lupan Ioan és Papszt Károly magyar nyelven ismertetik az Országos Szaktanács utasításait gazdasági és szervezeti kérdéseket. A szónokok ezenkívül foglalkoznak a tüzfűbeszerzés, valamint az ekonomatök beruházásának problémájával is.

39.000 polgár jelentkezett szombat délig Aradon szavazati jogáért

szeptember 13-ig meghosszabbították a jelentkezési határidőt!

A választói névjegyzék összeállítására való jelentkezés még a mai napon is folyamatban van, sőt már előre jelezhetjük azt is, hogy a polgármester a jelentkezők összeírásának elfogadását szeptember 13-ig ismét meghosszabbította.

Ez az a végső terminus, amelyet az összeírásra a hivatásos felsőbb hatóságok engedélyeztek. Ezután megkezdik a lista összeállítását, vagyis a kerületekből a központba beérkező lajstromoknak összesítését. A mai napon Aradon 39.000 választópolgár jelentkezését fogadták el és néhány százat utasítottak vissza, mert nem feleltek meg a törvényes előírásoknak; a-

menyiben a legtöbbször nem volt állampolgársága. A legutolsó választói névsor összeírásánál 37.000 volt az aradi szavazásra jogosultak száma. Ezuttal azonban a jelentkezés még folyamatban van, még most is csoportosan jelentkeznek úgy, hogy a város vezetősége számít arra, hogy a lista 50, esetleg 55.000 névből fog állni. A jövő héten a listák összeírása után betűrendben összeírják a névsort és utána kiteszik közszemlére a polgármesteri hivatal egyik termében, úgy hogy mindenkinek módjában lesz betekinteni, vajjon nem hiányzik-e a lajstromból.

Cersa Mozi

Telefon 23-64
Előadások: 3, 5, 7, 9

egy új színes angol fimcsoda

Mesél a tenger

az izgalom, a szépség filmje.

Közkívánatra ma utoljára
EMLÉKSZEL-E!
Holnap, pénteken először

Royal Mozi

Telefon 19-33
Előadások: 3, 5, 7 és 9 a kerthelyen
Vasárnap 11.30-kor matiné

Fiu vagy leány?

SARDY JÁNOS a főszerepben

Közkívánatra prolongálva! Ma utoljára: FUTÓHOMOK
Hosvay Katalin, Turesányi Endre alakításával. Péntektől csak 3 napig

— AZ ELLENŐRZÉST SZABOTÁLÓ JÁRMŰTULAJDONOSOKTÓL BEVONJÁK A HAJTÁSI ENGEDÉLYT A motorikus járművek felülvizsgálata befejezését nyert. Az ellenőrzés során a rendőri bizottság megállapította, hogy az autó- és motorkerékpártulajdonosok közül igen sokan nem tesznek eleget a rendelkezésnek. Ezek névjegyzékét most összeállítják és a bíróság elé állítják őket. A bírósági eljárástól függetlenül a rendőrség ezektől az autó- és motorkerékpártulajdonosoktól megvonja a hajtás engedélyt.

— A MAGYAR NEPI SZÖVETSEG I. kerületi ifjúsága szüreti mulatságot rendez a Savoy kerthelyiségben szeptember 14-én, este 8 órai kezdettel. Mindenkit szeretettel hívunk.

Szeitz Károly aradi lakós,

aki 1910—1914-ig az aradi főreáliskola tanulója volt jelentkezzen a „Jövő” szerkesztőségében a dél előtti órákban.

Ugyeletes gyógyszerárak:
szeptember 12.

Refner, Marja körút 25. Berger Saguna út és G. Coanda utca sarok

Hirdessen a „Jövő”-ben

Apróhirdetés

STABIL motor, 14 lóerős, eladó. Timksoara III. Str. Constanta 4, 6-os villamos mellett. Cluj uccai megálló. 7808

TANGÓHARMONIKA- és zongoratanulást újra vállalok. Házhoz is megyek. Str. Abatorului 26—28. Telefon 17-87 7778

BUNDÁT barna, vagy szürke színben keresek. Comisio, Dacia kávéház mellett. 7791

GYERMEKÁGY, gyermekszék asztalkával kombinálva, eladó. Ion Gorun 7. Mosóczy telep. 7802

JÓKARBAN levő sötét kombinált szekrényt vennék. Cimeket a kiadóba kérek. 7833

MOSÁT, vasalást és takarítást vállalok. Cimeket a kiadóba kérek. 7805

FENT járó beteg részére ápolónőt keresek. Nicu Filipescu 5, földszint. 7807

HÁROM darab termő citromfa eladó. Sága, Str. Marceianu 25 szám. 7806

GYERMEKÁGY eladó. Bul. Regele Ferdinand 4. II. lépcsőház I. emelet. 7804

MAGAMHOZ vennék szerény ésszertartásomban és két kis gyermek mellé megáns becsületes nőt. Cim a kiadóban. 7772

AKKORDEON és JAZZ-zongora órákat újból elkezdtem, egyben JAZZ-ének, CHANSON (diseus, diseur) kéző négyhónapos kurzust kezdok Horovitz Eva, Anhaltzer Pezsin, Dorochi Béla tanárokkal közreműködésével. LÁNYI ISTVÁN. Arad, Bulv. Carol 17. Telefon: 25—07. 7672

BELVÁROSI egy, vagy kétszobás, összkomfortos lakást keresek. Költségeket megtérítem. Cim a kiadóban. 7754

MODERN új konyhabutor eladó. Sava Raicu ucca 183 szám. 7779

NAPSZAMOSOKAT felveszek. Cim: Cuza Voda ucca 4 szám Guba. 7797

BŐR spaftológép, 60 cm. széles, eladó. Cim a kiadóban. 7812

VARRÓGÉPET jóállapotban megvételre keresek. Cimeket Reclama hirdetőirodába, Eminescu ucca 4. 7812

MINDENES főzőnő házaspárnál állást vállal. Érdeklődni Flora jéggyárban Zsejki Irénnel. 7803

TÖLGYFAPARKETTÁ, különböző méretű, eladó. Telefon 22—66 7810

KÉT-HÁROM szobából álló raktárhelyiséget keresek. Lehet külvárosban is. Sincal ucca 12—14. 7818

KÉTSZÁZ négyszögöles telek áron alól eladó. Str. Grivitei 34. Érdeklődni Str. Gen. Coanda 24 Biró. 7819

MECHANIKAI műhelyem részére tanulókat keresek. Szegfű, Brătianu 7. 7816

TISZTVISELŐTELEP mellett egy szobás, úresen, vagy butorozva kiadó. Cimeket a kiadóba. 7817

NAPSZAMOSOKAT felveszek. Cim: Cuza Voda ucca 4 szám. Guba. 7797

MODERN új konyhabutor eladó. Sava Raicu ucca 183. szám. 7779

BELVÁROSI egy, vagy kétszobás, összkomfortos lakást keresek. Költségeket megtérítem. Cim a kiadóban. 7754

EGY férfi szabósegéd felvétetik. Farakas János, Majlátfalva. 7785

SZAKKÉPZETT molnár vám vagy kereskedelmi malomban állást vállal azonnalra. Nagy Mihály, Nagyzerind Aradmegye. 7784

Szombaton, szept. 21-én, az Egészségügyi szakszervezet táncestélye a Dáciában